

Posudek vedoucího diplomové práce

DAVID MRÁZEK

Trojiční tajemství v životě církve v době apoštolských otců a prvních apologetů

Katedra dogmatické a fundamentální teologie
KTF UK v Praze 2009

Předložená diplomová práce má celkem 83 stran textu, přičemž jednotlivé strany obsahem výrazně přesahují normostranu, takže práce má výrazně přes 100 normostran, a proto z hlediska rozsahu výsoké překračuje kritéria kladená na diplomovou práci.

V první řadě je třeba výsoké ocenit autorovo zanícení pro dané téma a také to, že pracuje se zahraniční literaturou anglické, německé a italské proveniencí. Také úsilí o propojení teorie s praxí, teologie a spirituality patří k nesporným kladům předloženého elaborátu.

Dílo je rozvrženo do úvodu, čtyř kapitol a závěru. V úvodu jsme obsáhle seznamováni s motivy volby tématu a také s autorovým záměrem. Schází však jasnější vymezení metody a také nastínění rozčlenění práce do kapitol. Tato chybějící pasáž znesnadňuje čtenářovu orientaci a navíc se projevuje také v opomenutí stručné prezentace pramenných materiálů, což je podle mého soudu dost vážný metodologický nedostatek. Na straně 2 doporučuji opravit „na západě“ – „na Západě“.

První kapitola nese nic neříkající titul „Základní orientace“. Úvodní pasáž nepřipravuje čtenáře na obsah kapitoly, ale patří tématicky k úvodu. Teprve později vyjde najevo, že autor zde prezentuje dobové pozadí zkoumaných textů, život církve v prvním a druhém století. Na straně 4 doporučuji změnu: „Božských osob“ – „božských osob“. Na straně 5 se setkáváme s diskutabilní interpretací Mt 22, 21. Výraz „křesťanský politický dualismus“ nepovažuji za nejšťastnější. Výraz „evangelní“ je třeba nahradit výrazem „evangelijní“.

Druhá kapitola opět nese záhadný titul: „Vstup do tajemství“. Kapitulu by bylo třeba graficky oddělit. Schází vstupní odstavec jako u všech následujících kapitol, což činí práci značně nepřehlednou. Autor zde pojednává o křtu a křestní formulaci a o vyznání víry. Zejména v případě Kréda by bylo záhodno věnovat více pozornosti odborné literatuře a citovat světoznámé Kellyho dílo. Na straně 6 se překládá „redditio symboli“ jako „navrácení kréda“, což nepovažuji za úplně výstižné. Legenda o původu Apoštolského vyznání víry je podle mého soudu poněkud starší než ze 6. století, protože kořeny této tradice nacházíme u Ambrože a Rufina.

Třetí kapitola nese titul: „Uvnitř tajemství“. Opět chybí vstupní odstavec, takže na první pohled není zřejmé, o čem jde. V první části si autor všímá vazeb mezi Trojicí a eklesiologií. Ve druhé části pak spojitost mezi Trojicí a křesťanským životem či spiritualitou. Konečně ve třetí části se hovoří o svědectvích ohledně Otce, Syna a Ducha svatého.

Poslední kapitola „Teologie tajemství“ opět není graficky oddělena a nemá vstupní odstavec. Pojednává se zde o božství Syna a Ducha svatého. Na straně 52 se hovoří o „christocentrismu raněkřesťanských autorů“. Citovaný text ale není christocentrický. Co autor míní slovem „christocentrismus“? Na straně 79 se tvrdí, že Platón měl koncepci striktně transcendentního „boha“ – 1) Platón nikdy nenazval Ideu Dobra „bohem“; 2) Toto nejvyšší jsoucno rozhodně nebylo odděleno od světa, a proto nebylo transcendentní v pravém slova smyslu. Pokud autor hovoří o apologetech, určitě by bylo na místě zabývat se jejich koncepcí věčnosti, která je značně problematická.

Závěr je popisný a opakuje to, co známe z předchozích kapitol. Na straně 82 se setkáváme s výrazem „jazyk je ekonomický“, jehož vypovídací hodnota je značně problematická. Autor chtěl zřejmě říci, že autoři se pohybují převážně na poli ekonomie, což ale pro apologety platí jenom částečně.

Celkové hodnocení je poněkud rozpačité: velké množství zápalu a vynaložené práce, mnoho slov na jedné straně, na druhé straně jen velmi sporadické výsledky a především značná metodologická nekázeň. Bylo by ale velmi nedomyšlené posuzovat prvotinu měřítka, která se hodí na licenciát nebo disertační práci, a proto elaborát nejen doporučuji k obhajobě, ale také navrhuji hodnocení: Velmi dobře.

V Praze dne 5. 1. 2009

Prof.  Dospíšil